

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v škofijsk.
poslopju (Bischofhof.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čnje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Koliko davkov bo treba plačati l. 1877!

Lani je finančni minister, liberalni ustavoverec baron Depretis, v državnem zboru na Dunaju tirjal 403 milijone goldinarjev, da ž njimi pokrije državne stroške. Rekel je tudi, da bo treba 23 milijonov na posodo vzeti. Kmalu se pa je pokazalo, da se je minister vrezal nič več kakor za 7 milijonov. Bilo je namreč pomanjkljivega ne 23, ampak 30 milijonov in državni zbor mu je pravico dal izposoditi si 48 milijonov in obresti v zlatu plačevati. Minister je poslance mlo takrat tolažil rekoč: ne plašimo se, kmalu bo zopet boljše. No, preteklo je zopet leto in isti finančni minister si pa ni upal zopet reči: gospodje, ne plašimo se, kmalu bo boljše. Kajti postalo je — slabše, kar je minister sam popričal, kedar je osupnjenim poslancem naznanil neveselo novico, da potrebuje drugo leto še več denarjev, kakor lani, namreč 404.563.147 fl. in da bo zmanjkalo še več, kakor lani, namreč (po računu ministrovem) 26.631.262 fl., kojih bo treba izposoditi. Davkeplačitelji dobimo tedaj drugo leto še več državnih stroškov in tedaj še več davkov in ob enem se bo državni dolg zopet pomnožil in breme državnih obresti še bolj obtežilo. In tako se nam godi že skozi celih 10 let, ker nam ustavoverski liberalci gospodarijo. Za božjo voljo, kedaj bo take liberalne gospodarske modrosti konec!? Drago gospodarsko modrost liberalcev kažejo tudi številke denarjev, katere vsi davkeplačileci žrtvujemo za železnice. Tukaj bi se lahko človeku zasvetila 3 solnce, kedar pomisli, koliko denarja gre vsako leto samo za podporo železnicam, ki imajo itak lepe dohodke, in če ne morejo izhajati, lahko vožnino povišajo tako, da se zamore izhajati. Nekdaj, ko še liberalci nam niso gospodarili, smo stavili in vzdrževali železnice na državne stroške; železnice so bile lastnina države in ta jih je lahko v sili prodala. Tako je bilo z južno železnico. Ko so pa liberalci prišli do veljave, so brž nove železnice dali staviti po družbah na akcije ali delnice, katerim je liberalna večina v državnem zboru obljubila vsakoletno pod-

poro iz državne kase. Vsled tega tirja finančni minister za drugo leto več kakor 22 milijonov samo železnicam v podporo in sicer 1) za Zitavo-Reichenberško železnico v srebru 48.000 fl., 2) za Lvov-Črnoviško v srebru 1.700.000 fl., 3) za cesar Franc-Jožefovo v srebru 2.257.000 fl., 4) za Rudolfovo v srebru 5.038.000 fl., 5) za Košice-Oderberško v srebru 317.000 fl., 6) za Karl-Ludvikovo v srebru 1.132.000 fl., 7) za Moravsko severno železnico v srebru 720.000 fl., 8) za Avstrijsko severno železnico v srebru 1.853.000 fl., 9) za južno-severno nemško železnico v srebru 711.000 fl., 10) Ogersko-zapadno železnico v srebru 330.000 fl., 11) za prvo Ogersko-gališko železnico 969.000 fl., 12) za Vorarlbersko v srebru 678.000 fl. in v bankovcih 158.000 fl., 13) za Albrehtovo v srebru 954.000 fl., 14) za Elizabetino v srebru 3.320.000 fl. in v bankovcih 837.000 fl., 15) za Moravsko pokrajno železnico v srebru 336.000 fl., 16) za Avstrijsko severno železnico z srebru 820.000 fl., 17) za Brno-Rožičko v srebru 30.000 fl. Srebro je vračunljeno po 3 % in znaša tedaj vsa podpora železnicam 22.849.160 fl. Železnice pa niso lastnina države in dobiček imajo družbe, koje so jih z državno podporo postavile in jih z državno podporo vzdržujejo. Da tako gospodarstvo ne velja in ne kaže, to trdijo sedaj celo liberalni nemški listi. Začelo se jim je deniti, toda kedaj bo boljše? Težko, dokler bodo ljudje volili večidel same — liberalne poslance!

Cerkvene zadeve.

Stavljenje Slomškovega spomenika je sedaj toliko dognano, da bo vse dokončano, preden mine leta dni. Nagrobna plošča z latinskim napisom je vzdana, plošča z slovenskim napisom, ki je namenjena za rojstni dom, se je poslala g. Antonu Slomšku, velikemu posestniku na Slomu, ki jo bo vsaki čas vzdal. Potniki na južni železnici jo bodo imeli priliko videti; kajti prva velika, zidana hiša niz železniške postaje Ponkviške, in sicer na levi strani potujočim iz Maribora v Celje, je rojstni

dom knezoškofa Slomškega. Na dalje, spominek z prekrasno podobo rajnega na cink-plošči, namenjen farnej cerkvi sv. Martina na Ponkvi, je lepo izdelan ter se je te dni iz Gradca poslal župniku in slavno znanemu pisatelju slovenskemu č. g. Dav. Trstenjaku, kojega je ožji odbor poprosil, da ga na primernem prostoru v cerkvi vzdadi da. Tudi glavni spominek za stolno cerkvo v Mariboru se izdeluje. G. Zajc v Ljubljani je namreč ožjemu odboru predložil 3 velike glave iz gipsa, v katerih vseh je bil rajni Slomšek jako dobro zadet. Vsled tega se je g. Zajcu naročilo, naj začne izdelovati Slomškovo veliko podobo iz kararskega marmorja za 2000 fl. Slavni g. dr. Bleiweis v Ljubljani je blagodušno sprejel posredovanje. Podobi primerno okvirje v gotičkem slogu izdeluje za 2500 fl. g. Schulz v Gradcu in sicer iz lepega marmorja, namoljenega v Griseigmagni v Istriji. Ostali denar se bo porabil v podporo izdavanju Slomškovih spisov, kojih drugi zvezek, obsegajoči: Basni, prilike in povesti, bo do novega leta za natis priredil č. g. Lendovšek v Ptuj. Na izdavanje 2. zvezka vendar se more resno misliti le tedaj, kedar bo 1. zvezka, t. j. pesmi toliko iztisov prodanih, da bodo tiskovni in drugi stroški, kakih 920 fl., pokriti. Zato prosimo čestitelje rajnega Slomškega, naj kupujejo njegove pesmi, izdane po g. Lendovšku, in tako pripomogajo k nadaljnjemu izdavanju njegovih spisov!

Šolske sestre na Štajerskem.

III. Preobleka prvih „šol. sester.“
Zdelo se nam je potrebno nekoliko obširneje govoriti zastran ustave in notranjega življenja „šol. sester“, da se iz tega ležej spozna njih stališče v razmeri do zunanjega sveta, in duh, ki vlada med njimi. Omenjeno je bilo, da je dovoljenje za upeljanje „šol. sester“ v Gradcu dano bilo 29. novembra 1842. Vendar djansko in popolnem še niso zamogle pobožne učiteljice o tem času samostanskega življenja začeti. Bile so premnogo obložene s skrbijo za otroke, zraven tega pa je bilo treba, da se poslopje nekoliko predrugači: morale so se tudi pobožne device še bolj soznati s samostanskim življenjem. Nevtrudljivi vladika Zängerle so poklicali v ta namen 2 „šol. sestre“ iz Tirolskega, kateri bi jih naj o navadah in običajih samostanskih poučili. Ko je bilo vse pripravljeno za novo družbo, bližal se je čas, da sprejmejo tudi obleko, ki jo nosijo šol. sestre. Nastopile so šolske počitnice in s tem je bila dana priložnost k tej slovesnosti; 29. november l. 1843 bil je odločen za preoblecenje.

Ker še nove „sestre“ niso imele svoje kapele, so jim pripravile „usmiljene sestre“ svojo lepo hišico božjo za ta slovesen trenutek. Šestim devicam je bila sreča dana, oblačilo sprejeti. Prva je bila prednica Antonija Lampl, ki je zadobila samostansko ime: Franciška; 2. Romana Poš, iz rodbine mil. kneza in škofa koroškega Wierja; 3.

Filipina Lampl; 4. Begherd Serafina; 5. Mihaela Švare; 6. Stiber Amalija. Takrat je bilo že tudi več kandidatinj, med njimi tudi sedanja matprednica v Mariboru, preč. Margarita Puber. Milostljivi škof Zängerle so brali tiho sv. mešo. Mnogo gospa in gospodov je bilo navzočih, med njimi tudi cesarski namestnik grof Wickenburg. Med sv. mešo so prejele device sv. obhajilo. Po dokončani službi božji se vsedejo višji pastir s škofovsko kapo na glavi pred altarjem ter vprašajo device po njih želji. Ko one odgovorijo, da so namenjene in pripravljene živeti po pravilih „tretjega reda“ sv. Franciška v duhovski družbi, tam Bogu služiti in mladino podučevati, jim vladika v prelepi besedi razloži imenitnost te odločitve, pa tudi dolžnosti, ki jih prevzamejo. Otroci njim bodo izročeni, o katerih Kristus govori: „Glejte, da ne zaničujete ktereга izmed njih. Kdorkoli sprejme enega takošnjega otroka v mojem imenu, ta mene sprejme.“ Naj sledijo sv. Franciška, ktereга duhovne hčeri so postale, da bodo zamogle ž njim reči: „Moj Bog, in moje vse!“

Še enkrat jih visoki pastir vprašajo: če hočejo pri svojem naprejevanju ostati. Ko vse na to vprašanje odločno pritrdijo, so bila pripravljena oblačila blagoslovljena in jim oblečena s pomočjo neke pobožne gospe, ki je bila kot mati novih hčeri sv. Franciška pri tej slovesnosti navzoča. Po dokončanem preoblačenju pokleknejo vse device z gorečo svečo in z „martro božjo“ pred altar, in molijo z navzočimi duhovniki genljivo cerkveno molitvico „Regnum mundi“. Vsaka je potem dobila novo samostansko ime. Kanonik preč. gosp. Jožef Praš preberejo dovolilno pismo, da so „šol. sestre“ postavno upeljane. Genljiva slovesna pobožnost je bila sklenjena s „Te Deum laudamus.“ (Dalje prib.)

Gospodarske stvari.

O potrebni stelji nekaj.

M. Stelja je toliko boljša, kolikor več gnojnice zamore v se vzeti. Velikost moči, vodo vsesavati, je pri raznih snovih, ki se za nastiljanje rabijo, različna. Mnogovrstne poskušnje in preiskave so pokazale, da ima polesni mah med vsemi sortami raznega nasteljiva največjo zmožnost vodo vsesavati. Mahu sledijo potem po vrsti žitna slama, bukovno listje, praprot, smrekovo, borovo šilovje in slednjič vresje. Mah zamore tedaj več gnojnice popiti in v sebi obdržati, kakor slama. Najbliže pride potem listje in praprot, manj vrednosti imajo v tem oziru smrekovo in borovo šilovje in na zadnjem mestu stoji še le vresje. Listje pa je tudi v tem oziru za slamo, da daje le bolj krzel gnoj, t. j., da postane gnoj, ako se samo čisto listje nastilja, trd, kepast, nareja bolj kislo prst in le počasi trohni in prhni. Listje bi se tedaj le smelo v sili kot nadomestek za slamo kot stelja